

Arkiv: 033
Saksmappe: 17/2343
Saksbehandler: Marianne Lianes
Dato: 10.10.2018

Saksframlegg

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 - endring av stemmekretser

Utvalgssaksnr Utvalg

Møtedato

Fellesnemnda Nye Molde kommune

Prosjektrådmannens forslag til vedtak

1. Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 i nye Molde kommune gjennomføres med følgende stemmekretser og valglokaler:

Kretsnavn	Valglokale
0001 Kvam	Kvam skole
0002 Molde	Molde rådhus
0003 Fuglset	Enensenteret
0004 Kviltorp	Kviltorp skole
0005 Hjelset/Kleive	Skjevik barne- og ungdomsskole
0006 Skåla/Bolsøya/Kortgarden	Skålahallen
0007 Sekken	Sekken oppvekstsenter
0008 Nordbyen	Nordbyen kirke
0009 Ytre Nesset	Nessethallen
0010 Indre Nesset	Eresfjord barne- og ungdomsskole
0011 Midsund	Midsundhallen

2. Valglokalene er åpne i tidsrommet 09.00-20.00 på valgdagen mandag 9. september 2019.
Det avholdes også valg søndag 8. september 2019, avgrenset til Molde rådhus mellom kl. 15.00 – 19.00 og Nessethallen mellom kl. 13.00 – 18.00.
3. Prosjektrådmannen gis fullmakt til å endre valg av stemmelokaler ved behov.

Saksopplysninger

Fellesnemnda for nye Molde kommune behandlet sak om oppnevning av valgstyre i sitt møte 26.9.18 (sak 32/18), og det ble blant annet vedtatt at fellesnemnda skal få seg forelagt sak om antall stemmekretser i nye Molde kommune i sitt møte 31.10.2018.

En stemmekrets angir hvor velgeren kan stemme på valgdagen og det kan kun være ett stemmelokale per krets. I nye Molde kommune er det i dag 22 stemmekretser. Den største kretsen er Molde med ca. 5 945 manntallsførte og den minste er Boggestranda med ca. 57 manntallsførte (basert på tall fra kommunestyrevalget i 2015).

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har i brev av 13. juni bedt om at eventuelle endringer i stemmekretsinnndeling vedtas innen 1. desember 2018. Sentral matrikelmyndighet (Kartverket) må deretter få beskjed, slik at matrikkelen kan bli oppdatert. Når det gjelder kretsnummer vil Kartverket følge prinsippet om at kommunen med flest adresser beholder sine kretsnummer. Nest største kommune blir deretter nummerert etter neste ledige nummer osv.

Antall stemmekretser (valglokaler) bør ses i sammenheng med forhåndsstemmetilbudet, og om det også skal holdes valg søndagen før den offisielle valgdagen 9. september 2019. Prosjekt rådmannen vil fremme egne saker til fellesnemnda for nye Molde kommune om fastsettelse av forhåndsstemmetilbudet og en eller to dagers valg.

Oversikt over eksisterende stemmekretser og åpningstider i 2015:

Midsund kommune

Kretsnavn	Manntallsførte 2015	Valglokale	Åpningstid
Sør og Nord Heggdal m/Tautra		Heggheim	12.00-20.00
Raknes, Rakvåg og Ræstad		Raknes skule	12.00-20.00
Midsund, Ugelvik og Akselvoll		Midsund bibliotek	12.00-20.00
Søre og Nordre Midøy		Midøy grendahus	12.00-20.00
	Totalt 1 541*		

*Vi har ikke oversikt over antall manntallsførte per krets i Midsund.

Molde kommune

Kretsnavn	Manntallsførte 2015	Valglokale	Åpningstid
0001 Kvam	3205	Kvam skole	09.00-20.00
0002 Molde	5945	Molde rådhus	søndag 15.00-19.00 og mandag 09.00-20.00
0003 Fuglset	1643	Enensenteret	09.00-20.00
0004 Kviltorp	3583	Kviltorp skole	09.00-20.00
0005 Hjelset/Kleive	1810	Skjevik barne- og ungdomsskole	09.00-20.00
0007 Skåla/Bolsøya/Kortgarden	1830	Skålahallen	09.00-20.00
0008 Sekken	132	Sekken oppvekstsenter	
0009 Nordbyen	2438	Nordbyen kirke	09.00-20.00
	Totalt 20 656		

Nesset kommune

Kretsnavn	Manntallsførte 2015	Valglokale	Åpningstid
0001 Nordstranda	66	Ranvik bygdahus	09.00-13.00 og 17.00-20.00
0003 Osmarka	62	Gussiås bygdahus	09.00-13.00 og 17.00-20.00
0004 Rød/Tjelle	223	Skogtun familiepark, Rød	09.00-13.00 og 17.00-20.00
0005 Eidsvåg	925	Eidsvåg bedehus	søndag 13.00-18.00 mandag 09.00-13.00 og 17.00-20.00
0006 Eidsøra	246	Eidsøra gamle skole	09.00-13.00 og 17.00-20.00
0007 Raudsand	239	Rausand samfunnshus	09.00-13.00 og 17.00-20.00
0008 Boggestranda	57	Bugge forsamlingshus	09.00-13.00 og 17.00-20.00
0009 Eresfjord	291	Eresfjord samfunnshus	09.00-13.00 og 17.00-20.00
0012 Eikesdal	67	Eikesdal gamle skole	09.00-13.00 og 17.00-20.00
0014 Vistdal	200	Myklebostad bedehus	09.00-13.00 og 17.00-20.00
	Totalt 2 376		

Valgdeltakelsen i de tre kommunene ved forrige kommunestyrevalg lå på ca. 60 % (inkludert forhåndsstemmer), slik at det reelle antall velgere som vil benytte det enkelte valglokale vil være en god del mindre enn antall stemmeberettigede.

Følgende momenter vurderes når det gjelder reduksjon av stemmekretser:

Universell utforming

Stemmegivningen skal tilfredsstillende krav til egnethet og tilgjengelighet. Kravet til egnethet er presisert i valglovens § 8-3 (1):

Stemmegivningen skal foregå i egnet og tilgjengelig lokale. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. Andre lokaler skal ikke benyttes med mindre særlige grunner foreligger.

Vilkåret om tilgjengelighet er gjengitt i valgforskriften §§ 26 og 30 og omfatter både tilgjengelighet til valglokalet og inne i selve valglokalet. Alle velgere skal kunne ta seg inn i valglokalet og avgi stemme uten å måtte be om hjelp, hvilket blant annet stiller krav til parkering, skilting, fremkommelighet, logistikk og lysforhold.

Erfaringsmessig er ofte idrettshaller og skoler velegnet til å ivareta kravet til universell utforming.

Elektronisk manntallsavkryssing

Prosjektrådmannen anbefaler at valget i 2019 gjennomføres med bruk av elektronisk manntallsavkryssing. For velgerne innebærer elektronisk avkryssing at de kan stemme i alle kommunens valglokaler, uavhengig av hvilken krets de er bosatt i, uten at stemmen må behandles særskilt.

Da Molde kommune innførte elektronisk manntallsavkryssing ved valget i 2017 var tilbakemeldingene fra valgfunksjonærer og stemmestyrer positive. Det ble meldt om bedre flyt i valglokalet, noe som førte til mindre kødannelse og ventetid for velgeren. I følge funksjonærene var også systemet enkelt å bruke.

Elektronisk manntallsavkryssing stiller krav til valglokalene. Dersom valggjennomføringen er basert på valglokaler uten tilstrekkelig internettilforbindelse, øker risikoen for bruk av manuelle beredskapsrutiner. Dette vil igjen ha konsekvens for hvor raskt et foreløpig valgresultat kan foreligge.

Antall manntallsførte per krets

Flere manntallsførte i kretsene vil gi lavere enhetskostnad per mottatt stemme. Sett i sammenheng med at flere benytter muligheten til å forhåndsstemme, reduseres antall velgere som avgir stemme på valgdagen. Færre og større stemmekretser gir derfor en mer effektiv ressursbruk.

Bemanning

Med 22 stemmekretser vil anslagsvis 250 personer arbeide som valgfunksjonærer på valgdagen mandag. Av disse er ca. 73 administrativt ansatte.

Molde og Nesset kommuner har også hatt valg på søndag, i Molde rådhus og Eidsvåg bedehus, og ca. 35 personer har arbeidet som valgfunksjonærer denne dagen. Av disse er ca. 10 administrativt ansatte.

I 2019 er nye Molde kommune i en intensiv fase hva angår organisasjonsendringer, og ressursene vil kunne være begrenset når det gjelder administrativt ansatte som kan delta

ved valget som funksjonærer. Det vil derfor være utfordrende å bemanne 22 valglokaler med tilstrekkelig kvalifisert personell.

Kostnader

Det er store kostnader forbundet med valg. Jo flere kretser, desto høyere kostnader som godtgjørelse til stemmestyrene, lønn til administrativt ansatte, kjøp av valgmateriell, kjøp av IT-support, bevertning, rigging/nedrigging, renhold og leie av lokaler. I tillegg kommer kjøp av IT-utstyr som blant annet PCer, routere, switcher og strekkodelesere. Det er også meldt inn behov for nye valgavlukker i enkelte kretser, både fra Molde og Nesset kommuner. En reduksjon av kretser vil i denne sammenhengen redusere kostnadene ved valg, samt at flere manntallsførte per krets vil gi lavere enhetskostnad per stemme.

Muligheter for å avgi stemme

Det er flere muligheter for å avgi stemme utenom valgdagen:

Forhåndsstemming

Den ordinære forhåndsstemmeperioden starter 10. august og varer frem til siste fredag før valgdagen. Velgere som av ulike årsaker ikke kan avgi stemme i denne perioden kan henvende seg til kommunen og avgi stemme fra 1. juli (tidligstemming). Velgere kan stemme i hvilken som helst av alle landets kommuner, stemmen vil da bli sendt til nye Molde kommune fra kommunen som mottok stemmen.

Forhåndsstemming ved institusjon

Det skal avholdes forhåndsstemmegivning på helse- og omsorgsinstitusjoner. Dette omfatter sykehus, pleiehjem, etterbehandlingshjem med videre. Det kan også mottas forhåndsstemmer hjemme hos personer som oppholder seg i trygde- og omsorgsboliger med umiddelbar tilknytning til institusjoner som nevnt foran.

Ambulerende stemmegivning (hjemmestemming)

Velgere som på grunn av sykdom eller uførhet ikke kan avgi stemme der det avholdes forhåndsstemmegivning, kan etter søknad til valgstyret avgi forhåndsstemme der de oppholder seg.

Forhåndsstemming ved universiteter, høyskoler og videregående skoler

Det å kunne forhåndsstemme på videregående skoler, universiteter og høyskoler vil for mange av de yngre velgerne være en enkel og tidsbesparende måte å få forhåndsstemt på. Molde kommune har ved tidligere valg hatt forhåndsstemmemottak ved Høgskolen i Molde og Molde og Romsdal videregående skoler.

På grunn av reduksjon i antall stemmekretser i Nesset anbefales det at praksisen med å avholde institusjonsvalg ved Vistdal bofellesskap videreføres. Dette til tross for at lovverket ikke forplikter oss til dette. Velgere som ikke er bosatte ved bofellesskapet kan også avlegge stemme ved slikt institusjonsvalg.

Søndagsvalg

Molde og Nesset kommuner har ved tidligere valg også hatt valg på søndag, i Molde rådhus og Eidsvåg bedehus.

Mulige ulemper ved å redusere antall stemmekretser

En reduksjon av stemmekretser kan medføre at noen velgere får lengre reiseavstand til valglokalet. Dette kan kompenseres gjennom økt tilrettelegging for forhåndsstemming og lengre åpningstid på valgdagen i de gjenværende kretsene.

Det kan videre oppstå usikkerhet rundt hvor man kan stemme på valgdagen. Dette må motvirkes med god informasjon til velgerne, for å sikre at de har kjennskap til hvor og når de kan gjennomføre sin stemmegivning.

Vurdering

Under behandlingen av sak 32/18 i fellesnemnda 26.9.2018 ble det gitt signaler om at antall stemmekretser i nye Molde kommune bør reduseres i forbindelse med kommunestyrevalget i 2019.

Midsund kommune har gitt signal om at de ønsker å redusere antall kretser fra 4 til 1.

Prosjektrådmannen foreslår at Midsund kommune (nye Molde kommune etter sammenslåingen fra 1.1.2020) skal ha en stemmekrets fra og med kommunestyrevalget i 2019: Midsund krets.

Molde kommune har tidligere redusert antall kretser fra 13 til 8 stemmekretser (ved stortingsvalget i 2009 og kommunestyrevalget i 2011). Samtlige kretser har etter dette mellom 1600 og opp til over 5000 stemmeberettigede. Unntaket er Sekken krets med 132 manntallsførte. Med tanke på den geografiske beliggenheten til Sekken, samt at det er over 100 manntallsførte slik at foreløpig opptelling kan skje i kretsen, anbefales det at Sekken opprettholdes som egen stemmekrets.

Prosjektrådmannen anbefaler ikke å redusere antall kretser i Molde kommune (nye Molde kommune etter sammenslåingen fra 1.1.2020) ved kommunestyrevalget i 2019.

I forbindelse med stortingsvalget 2017 ble det fremmet en sak til kommunestyret i Nesset om reduksjon av antall stemmekretser fra 10 til 2. Saken ble behandlet i kommunestyrets møte 15.12.2016 (sak 133/16), og kommunestyret vedtok å opprettholde 10 kretser.

Prosjektrådmannen foreslår at Nesset kommune (nye Molde kommune etter sammenslåingen fra 1.1.2020) skal ha to stemmekretser fra og med kommunestyrevalget i 2019:

Ytre Nesset krets med stemmested i Eidsvåg

Består av de tidligere kretsene Nordstranda, Osmarka, Rød/Tjelle, Eidsvåg, Eidsøra og Raudsand.

Med tanke på universell utforming og god nettilgang erstatter Nessethallen Eidsvåg bedehus i Ytre Nesset krets.

Indre Nesset krets med stemmested i Eresfjord

Består av de tidligere kretsene Boggestranda, Eresfjord, Eikesdal og Vistdal.

Prosjektrådmannen mener at en sammenslåing av stemmekretser vil gjøre det enklere å administrere valg gjennomføringen på en god måte.

De tre kommunene har i dag forskjellige åpningstider i stemmelokalene på valgdagen. Det er likevel slik at valglokalene stenger kl. 20.00 i alle de tre kommunene, selv om valgloven åpner for at valglokalene kan være åpne til kl. 21.00. Prosjektrådmannen tilrår at praksisen med å stenge kl. 20.00 videreføres ved valget i 2019, da ordningen er godt innarbeidet i befolkningen. Dersom det blir vedtatt at valglokalene skal holdes åpne til kl. 21.00 vil også valgresultatene bli klar senere.

For å kompensere reduksjonen i antall stemmekretser foreslår prosjektrådmannen at samtlige valglokaler er åpne mellom kl. 9.00 – 20.00.

Vurdering av økonomiske konsekvenser

En reduksjon av kretser vil redusere kostnadene ved valg, slik som godtgjørelse til stemmestyrene, lønn til administrativt ansatte, kjøp av valgmateriell, kjøp av IT-support, bevertning, rigging/nedrigging, renhold, leie av lokaler samt kjøp av IT-utstyr.

Arne Sverre Dahl
prosjektrådmann

Vedlegg

1. Brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet vedrørende endring av stemmekretser i sammenslåingskommuner

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Valgstyret i kommunene

Deres ref

Vår ref

Dato

18/2538-1

13. juni 2018

Endring av stemmekretser i forkant av kommunestyre- og fylkestingsvalget 2019 for kommuner berørt av grenseendringer

Etter valgloven § 9-3 første ledd skal kommunestyret, eller valgstyret etter delegering, avgjøre hvor mange stemmekretser kommunen skal deles inn i. Sentral matrikkelmyndighet (Kartverket) skal orienteres om endringer i stemmekretsinnstillingen innen 31. mars i valgåret.

Stortinget behandlet kommune- og regionreformene 8. juni 2017, og vedtok en rekke kommune- og fylkessammenslåinger. I etterkant satte departementet i gang prosesser for å vurdere justering av både kommune- og fylkesgrenser. Det tas sikte på at alle vedtak om endring av kommune- og fylkesgrenser skal være på plass innen sommeren 2018.

Kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2019 skal gjennomføres som om grenseendringene allerede har funnet sted. En konsekvens av dette er at manntallet for valget må kobles mot ny kommuneinndeling, før denne har trådt i kraft.

Departementet har i samarbeid med Kartverket, Skattedirektoratet og Valgdirektoratet kartlagt de nødvendige tiltakene som må iverksettes i forbindelse med valggjennomføringen for å sikre at alle kommuner får et korrekt manntall basert på inndelingen fra 1. januar 2020. Tiltakene krever tekniske tilpasninger, og følger en stram tidsplan.

På bakgrunn av dette oppfordrer departementet kommuner som er berørt av endringene i kommunestruktur å vedta endringer i stemmekretser innen **1. desember 2018**.

Endringene må deretter meldes inn til Kartverket, så matrikkelen kan bli oppdatert.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Sissel Lian
22 24 68 89

Det er nedsatt en arbeidsgruppe der både Valgdirektoratet, Kartverket og Skattedirektoratet er representert. Arbeidsgruppen skal identifisere de særskilte utfordringene knyttet til valg gjennomføringen i 2019, og skal skissere løsninger for disse utfordringene. Arbeidsgruppen skal deretter vurdere hvilke tiltak som må settes i verk for at valget i 2019 skal kunne gjennomføres som planlagt.

En allerede identifisert forutsetning for at valget skal gjennomføres i samsvar med nye kommunegrenser, er at Kartverket som første steg må omnummerere enkelte stemmekretser som er berørt av endringene, slik at disse får unike numre. Omnummereringen har ingen materiell betydning, og har ingen innvirkning på selve kretsinnndelingen. Kartverket vil informere de berørte kommunene v/ lokal mantrikkemyndighet om dette i et eget brev.

Spørsmål rundt endring i stemmekretser og gjennomføringen av valget i 2019 rettes til Valgdirektoratet på post@valg.no.

Med hilsen

Siri Dolven (e.f.)
avdelingsdirektør

Sissel Lian
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Finansdepartementet
Kartverket
Skattedirektoratet
Valgdirektoratet